

Filosofování a jeho zaměření

Filosofie (filosofující myšlení) se může zásadně zabývat čímkoli, pokud nezapomíná na náležitý vztah toho, čím se zabývá, k celku; ale nemůže se zabývat vším najednou a hned. Nicméně význam a poslání filosofie je právě v tom, že se vždy zabývá něčím konkrétně situačním, tj. že se opakovaně stává kritickou reflexí určité konkrétní (ovšem nikoli jen technické, nýbrž životní) praxe a že poukazuje na nutnost jejího opravení, vylepšení nebo dokonce zastoupení a nahrazení jinou, lepší praxí. Opravdová, svého poslání si vědomá filosofická práce tedy musí nutně oscilovat dvojitým směrem: musí reflektovat všechno závažnou lidskou praxi, ale musí přitom stále reflektovat také svou vlastní myšlenkovou praxi, tj. také své reflexe. Filosof, který podrobuje svým kritickým reflexím sám způsob svého myšlení, jakož i jeho pravidla, zásady a myšlenkové prostředky etc., to ovšem nemůže podnikat průběžně a zároveň s tím, jak podrobuje svým reflexím ostatní svou praxi (jakož i praxi druhých, včetně praxe myšlenkové). Musí tedy své myšlenkové zaměření resp. Svá témata a své problémy jakoby střídat, dokonce v jistém smyslu „pravidelně“ střídat. Zároveň však musí být ustavičně ve střehu, aby nepřeslechl oslovení „pravdy“, která k němu může „promluvit“ a může ho „oslovit“ kdykoli, tedy ať už se zabývá reflektováním „praxe“, tedy mimomyšlenkové praxe své i druhých, anebo kritickou reflexí vlastních reflexí.

(Písek, 111212-2.)